

Nederlands
Jeugdinstituut

Aansluiting Onderwijs-Jeugdhulp

Onderzoeksresultaten Regio Almere

Versie: uitvoering

Rapport NJI-Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp (AOJ)

Inhoud

	Inleiding	Blz. 3
1.	Respondenten	Blz. 4
2.	Vormen van Samenwerking	Blz. 5
3.	Organisatie van de zorg	Blz. 9
4.	Beoordeling van de Samenwerking	Blz. 13
5.	Evalueren, Leren & Ontwikkelen	Blz. 15
6.	Conclusies & Aanbevelingen	Blz. 16

Inleiding

Vanaf 2016 is de monitor afstemming onderwijs jeugdhulp van het Nederlands Jeugdinstituut uitgezet binnen Almere. Deze monitor wordt in het kort/ de NJI-AOJ-monitor genoemd. Vanaf 2019 is de monitor vernieuwd en worden er geen specifieke Almeerse vragen meer opgenomen. Hierdoor kunnen specifiek Almeerse vraagstukken niet meer apart onderzocht worden, maar zijn de gegevens wel makkelijker te vergelijken met andere plaatsen.

In 2021 is de monitor in de maanden mei en begin juni uitgezet onder professionals onderwijs en jeugdhulp. Er zijn twee verschillende vragenlijsten uitgezet: een voor professionals in de uitvoering en een voor professionals in beleid. Dit rapport gaat over de vragenlijst professionals in de uitvoering.

Hieronder wordt verslag gedaan, per thema. De data worden gepresenteerd en geanalyseerd, gevolgd door een selectie van citaten die als 'open-antwoord' in de rapportage van de monitor zijn terug te lezen. Er zal bij elk onderwerp een uitsplitsing respondenten jeugdhulp en onderwijs (onderverdeeld in PO en VO) zijn. De resultaten van 2021 zullen met 2020 worden vergeleken als er sprake is van opvallende verschillen.

De algemene uitkomsten zullen gestaafd worden met diagrammen en grafieken. De uitsplitsingen leest u er in tekst bij.

Omdat de monitor in steeds meer regio's wordt gebruikt, is het tevens mogelijk vergelijkingen te maken met landelijke resultaten.

1. Respondenten

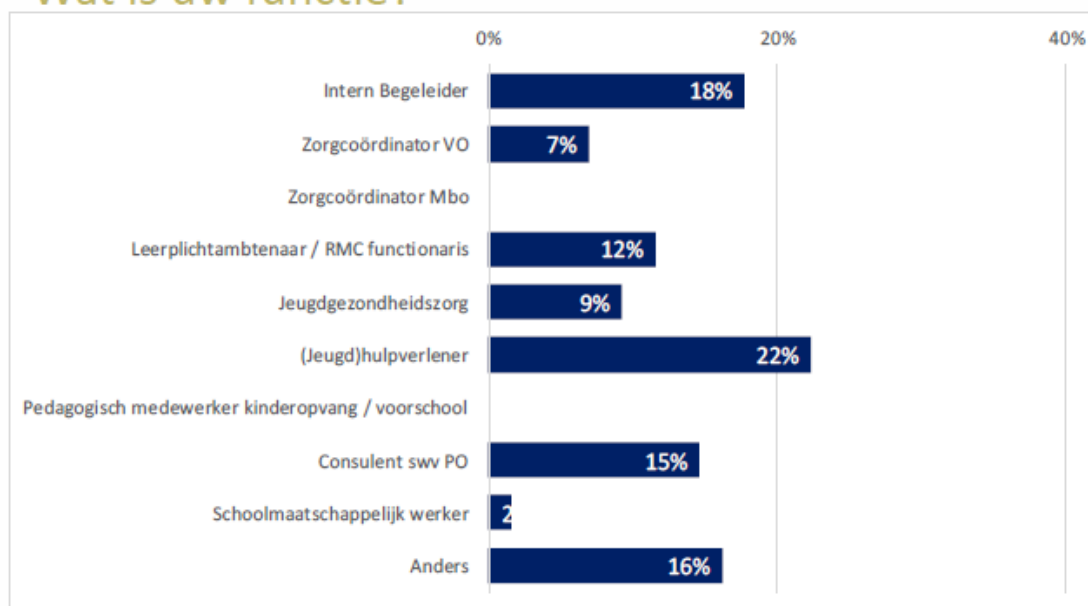
De monitor uitvoering is dit jaar door 130 respondenten ingevuld. De monitor is onder ongeveer 250 respondenten uitgezet. Dit is een respons van 52%. Hier zijn wij tevreden mee. In vergelijking tot 2020 is de monitor ingevuld door 91 respondenten.

De respondenten zijn qua aantallen redelijk gelijk verdeeld over jeugdhulp en onderwijs. Het grootste deel van de respondenten is (jeugd)hulpverlener (27%), gevolgd door intern begeleider (21%). Hier is een verschuiving zichtbaar ten opzichte van 2020: toen was het merendeel van de respondenten intern begeleider. Dit jaar is de monitor ook uitgezet onder leerplichtambtenaren (11% van de respondenten).

Net als vorig jaar is de monitor niet uitgezet onder pedagogisch medewerkers kinderopvang/voorschool en zorgcoördinatoren op het Mbo.

Algemene informatie (2021)

Wat is uw functie?

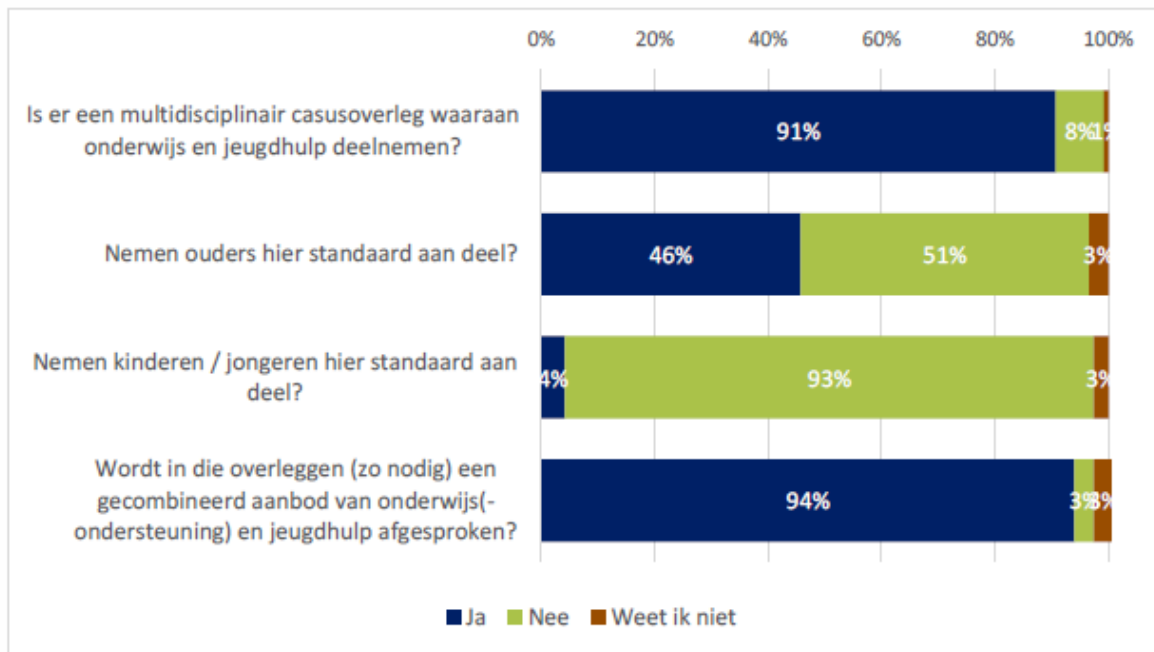
Figuur 1: functietitel professionals in uitvoering figuur 2 vormen van samenwerking NJI 2021

Het grootste deel (80%) van de respondenten is werkzaam binnen het reguliere primair onderwijs. Dat er ook in 2021 meer respondenten uit het PO dan uit het VO zijn, is niet verbazingwekkend gezien de hoeveelheid scholen waarin is uitgezet. De monitor is onder alle scholen in Almere uitgezet op zowel PO als VO. Er zijn alleen veel meer PO scholen (ca. 75 PO scholen incl. S(B)O en ca. 60 (senior) begeleiders onderwijs PO) dan VO-scholen (ca. 15 PO-scholen incl. PrO en VSO en 10 (senior) begeleiders onderwijs). Daardoor is het verschil in deelname tussen respondenten PO en VO grotendeels te verklaren.

2. Vormen van samenwerking

Vormen van samenwerking (2021)

Figuur 2 vormen van samenwerking | NJI 2021

Volgens 91% van alle respondenten vindt er multidisciplinair casusoverleg plaats. Binnen het voortgezet onderwijs is de score, net als vorig jaar, 100%, hetgeen correspondeert met de doelstellingen en uitgangspunten van het ZAT-overleg dat binnen alle scholen voor voortgezet onderwijs georganiseerd wordt. Ook in het PO geeft 97% aan dat er een multidisciplinair casusoverleg is.

In het PO heeft vrijwel elke basisschool binnen haar ondersteuningsstructuur een eigen ondersteuningsteam/CvB. De inzet van medewerkers SWV met expertise jonge kind op de scholen bij ondersteuningsvragen wordt goed benut. In het overleg Passend Onderwijs in de Wijk (POidW) sluiten de voorscholen aan de scholen om expertise uit te wisselen. De verbinding van professionals uit onderwijs, jeugdgezondheidszorg (JGZ), jeugdhulp en sociaal domein in de afstemming rondom de leerling en het gezin wordt mede versterkt tijdens de passend onderwijs in de wijk bijeenkomsten.

De ontwikkeling en implementatie van het ZAT 2.0 is een belangrijk speerpunt van het VO. Sinds september 2020 beschikt elke VO-school over een ZAT 2.0 waar het multidisciplinair overleg wordt gevoerd. Binnen het ZAT-team participeren jeugdartsen, jongerenmaatschappelijk werk, jeugdverpleegkundige, leerplichtambtenaar, begeleider passend onderwijs van het SWV en in een aantal gevallen sluiten ook de jeugdagent en jeugdhulp aan of JGGZ (jongeren geestelijke gezondheidszorg) aan. In voorjaar 2021 heeft een evaluatie ZAT 2.0 plaatsgevonden. Vanuit die evaluatie wordt een doorontwikkelingstraject ingezet.

Opvallend is dat bijna de helft (46%) van de respondenten aangeeft dat ouders niet standaard deelnemen aan dit overleg. Vorig jaar was dit nog 32%. In vergelijking met vorig jaar nemen ouders dus minder vaak standaard mee aan deze overleggen. Van de respondenten VO geeft zelfs niemand (0%) aan dat ouders hier standaard aan deelnemen. Bijna driekwart (74%) van de respondenten in het PO geven aan dat ouders wel standaard deelnemen en ongeveer een derde (35%) van de respondenten jeugdhulp zegt dat dit het geval is.

Op de vraag 'nemen kinderen en jongeren hier standaard aan deel' antwoordt 93% van de respondenten dat dit *niet* het geval is. Op zowel PO als VO zegt 0% van de respondenten dat dit het geval is. Van de respondenten jeugdhulp geeft 6% dit aan.

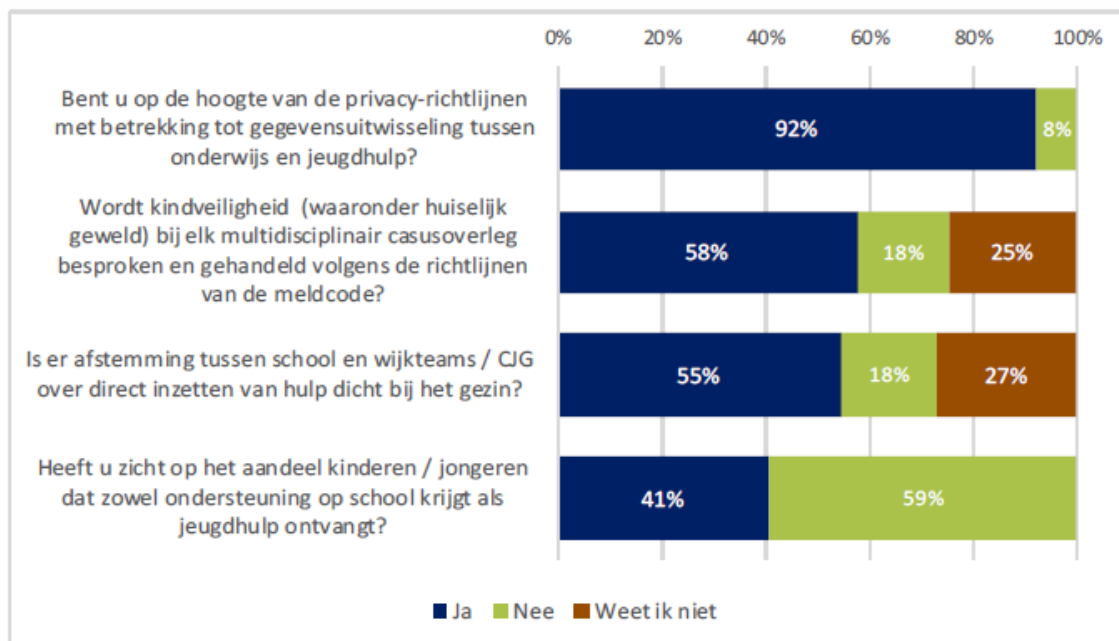
Iedere VO-school heeft een ZAT 2.0. Klaarblijkelijk zegt de aanwezigheid van het ZAT 2.0 nog niets over de invulling, uitvoering en kwaliteit ervan. Daar ligt dan ook de kwalitatieve (door)ontwikkeling, met name op de deelname van ouders en kinderen aan het multidisciplinair overleg. Wij vinden het niet wenselijk dat het percentage ouders en kinderen dat standaard deelneemt aan multidisciplinaire overleggen zo laag is, en zelfs het afgelopen jaar afgenomen is. In de [25 verbetervoorstellen](#) die in 2020 onderdeel waren van de verbeteraanpak passend onderwijs staat dat hoorrecht voor leerlingen wettelijk verankerd gaat worden. Ook is er veel aandacht voor een verbeterde positie van ouders. Het is zaak niet langer over ouders en leerlingen, maar met hen te praten.

Tijdens een terugkoppeling van de resultaten aan enkele respondenten kwamen twee mogelijke verklaringen hiervoor aan bod. Ten eerste kan het zijn dat niet alle respondenten hetzelfde scharen onder een multidisciplinair overleg. Sommigen zullen dit ruimer opvatten dan anderen. Ten tweede kan het dat door de formulering 'standaard deelnemen' in de vraagstelling respondenten 'nee' hebben ingevuld, ook als ouders en/of leerlingen wel degelijk regelmatig deelnemen aan deze overleggen.

In de monitor zien we hoge uitslagen bij de vraag of er sprake is van een gecombineerd aanbod ondersteuning binnen het onderwijs en jeugdhulp. Zie hiervoor ook de [overzichten](#) van arrangementen in het PO en VO. Een gemiddelde score van 94% toont aan dat dit in de praktijk als redelijk vanzelfsprekend gezien wordt door de respondenten. Het VO scoort op dit gebied wel opvallend lager (75%). Dit is in lijn met vorig jaar toen de cijfers op dit onderdeel ongeveer overeen kwamen.

Vormen van samenwerking (2021)

Figuur 3: vormen van samenwerking II, NJI 2021

Zoals in bovenstaande tabel te zien valt, is men goed op de hoogte van privacyrichtlijnen. Hier zijn weinig onderlinge verschillen tussen de verschillende groepen.

Op de vragen over of kindveiligheid bij elk multidisciplinair casusoverleg besproken wordt en of er afstemming is tussen school en wijkteams over direct inzetten hulp dicht bij gezin geeft een krappe meerderheid (58%) van de respondenten aan dat dit het geval is. Ook valt op dat bij beide vragen een kwart van de respondenten het antwoord op deze vragen niet weet. Vooral respondenten jeugdhulp hebben hier vaak (34% en 39%) 'weet ik niet' ingevuld.

Het valt op dat het item: *heeft u zicht op het aandeel kinderen/jongeren dat zowel ondersteuning binnen school als jeugdhulp ontvangt* relatief laag scoort: minder dan de helft (41%) van de respondenten zegt hier zicht op te hebben. Het VO scoort hier significant hoger op (63%) dan PO (36%) en jeugdhulp (39%).

Toelichtingen en open antwoorden vormen van samenwerking

Veel respondenten geven in de open ruimte aan dat zij geen volledig overzicht hebben van de hulp die kinderen krijgen op zowel school als door jeugdhulp. Meerdere jeugdhulpverleners geven aan dat zij geen volledig overzicht hebben, omdat zij niet bij alle trajecten betrokken zijn. Sommigen geven aan dat zij verwachten dat de scholen wel een overzicht hebben. Het hebben van zo'n volledig overzicht past binnen het doel '1 kind, 1 gezin 1 plan ook op school' waar Almere zich komende tijd op wil toeleggen

Veel respondenten die vanuit school komen, geven echter aan dat zij afhankelijk zijn van de bereidheid van ouders om ingezette jeugdhulp te melden bij de school: 'wij moeten van de ouders horen [dat er jeugdhulp in het gezin is] als zij niets delen horen wij niets'. Een andere

respondent stelt: 'Er zijn veel leerlingen die via de huisarts worden verwezen waarvan de ouders ons niet op de hoogte (willen) stellen, zij zien het als privé en willen geen stempel hebben'. Een beleid waarin jeugdhulpprofessionals proactief voorstellen aan ouders of het goed is als zij contact opnemen met school en andersom kan hierbij helpend zijn.

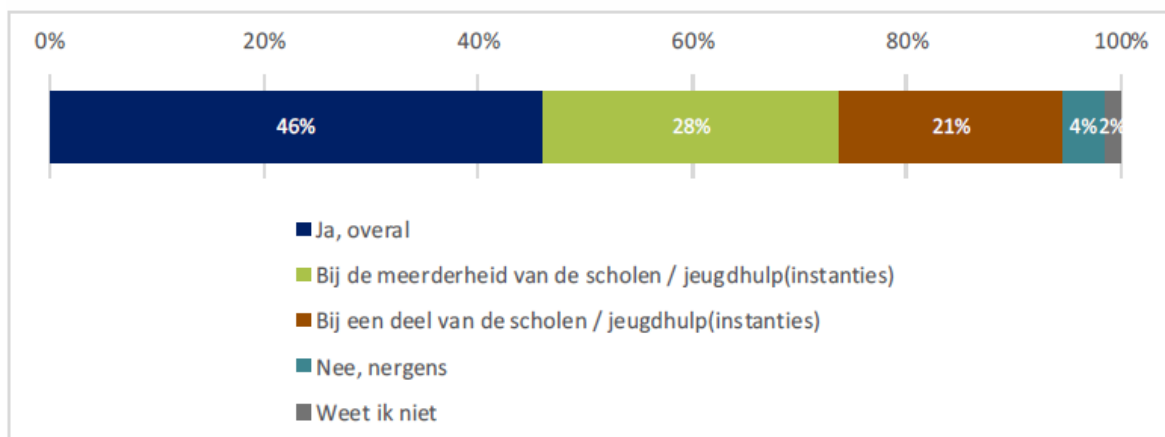
3. Organisatie van de zorg

Binnen deze categorie zijn vragen gesteld over de organisatie van de samenwerking, planmatig werken, afstemming en vroegtijdige inzet jeugdhulp. In het algemeen valt op dat jeugdhulp vaak wat positiever oordeelt dan onderwijs, maar dat vaak ook een groter percentage van de respondenten jeugdhulp ‘weet niet’ invult op vragen.

De eerste stelling (vaste contactpersonen onderwijs/jeugdhulp) werd door de meeste respondenten positief ingevuld, bijna driekwart (74%) van de respondenten vult in dat dit overal of bij de meerderheid van de scholen/jeugdhulpinstanties het geval is. Jeugdhulp vult veel vaker de optie ‘ja overal in (57%) dan onderwijs (29%). Vooral in het VO is dit veel minder het geval (13%). In het algemeen wordt de optie ‘ja overal’ meer ingevuld dan in 2020 toen 32% dit invulde.

Organisatie van de zorg (2021)

“Ik heb vanuit alle de scholen / jeugdhulp(instanties) vaste contactpersonen”

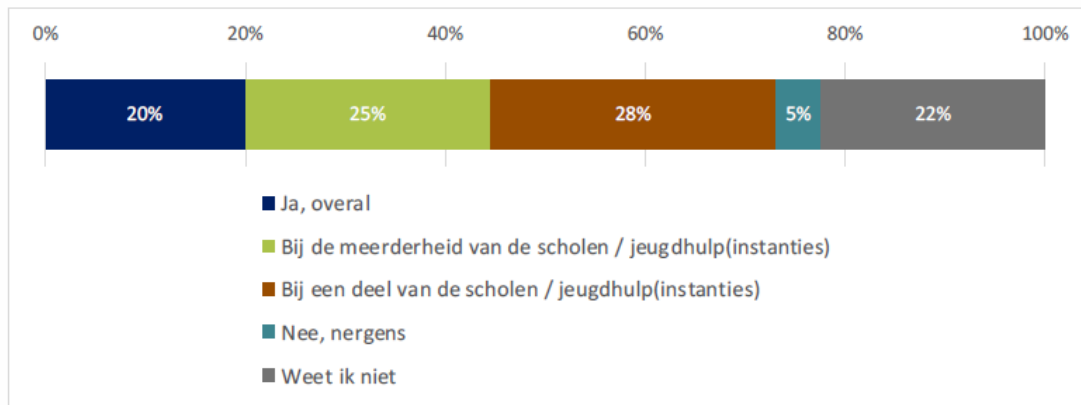

De tweede stelling (functioneren school altijd onderdeel gezinsplannen) wordt door iets minder dan de helft van de respondenten (45%) ingevuld dat dit overal of op de meerderheid van de scholen/jeugdhulpinstanties gebeurt. Ook hier oordeelt jeugdhulp positiever dan onderwijs (jeugdhulp 25% ja overal en onderwijs 12%) en PO positiever dan VO. Op het VO antwoordt 12% van de respondenten zelfs dat dit nergens gebeurt.

Organisatie van de zorg (2021)

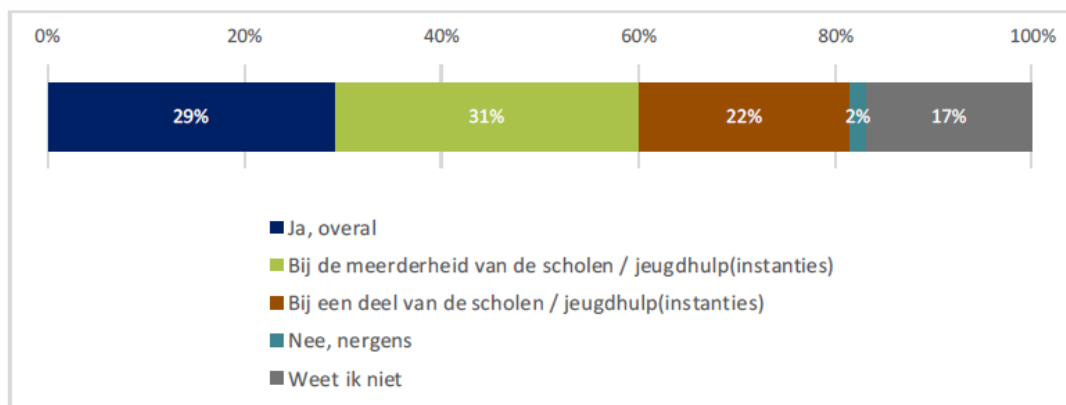
“Het functioneren op school maakt altijd onderdeel uit van de jeugd- en gezinsplannen”

Bij de stelling over het afstemmen terugdringen verzuim zegt 60% dat dit overall of in de meerderheid gebeurt. Jeugdhulp (64% overall/merendeel) is wat positiever dan onderwijs (55% overall/merendeels). Hierbij is er binnen onderwijs wel een groot verschil tussen PO en VO: bij VO geeft maar liefst 75% aan dat dit overall of merendeel het geval is. Verzuim wordt besproken met alle ketenpartners in ZAT 2.0. Daarnaast komt er door meer datagestuurd werken beter inzicht en bewustzijn in het verzuim. Bij PO is dit 52%. Een verschil tussen PO en VO is dat de leerplichtambtenaar in het PO niet in het Zorgteam zit.

Organisatie van de zorg (2021)

“Er is altijd afstemming rond het terugdringen van verzuim tussen onderwijs, jeugdhulp en leerplicht”

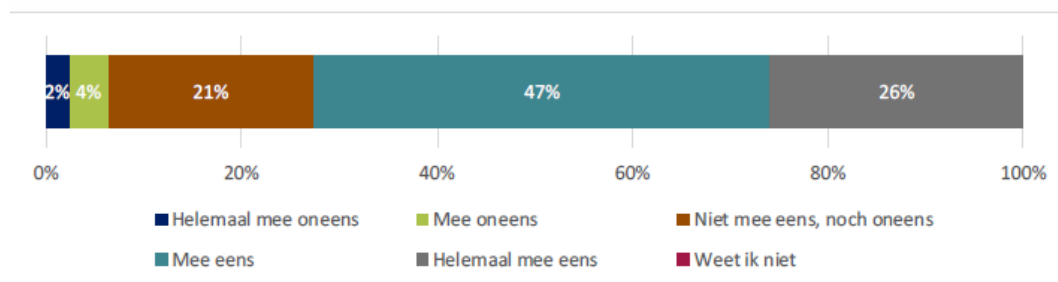
De vierde stelling van dit onderdeel, ‘de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp leidt tot een vroegtijdiger en snellere inzet van jeugdhulp’, wordt positiever geoordeeld dan in 2020. Zo kiest 26% van de respondenten in 2021 voor ‘helemaal mee eens’, vergeleken met 18% in 2020. De respondenten van het VO zijn het positiefst, geen enkele respondent is het (helemaal) oneens

met de stelling. Het project Sterk in de Wijk in het PO en ZAT 2.0 in het VO houden hiermee bezig.

Organisatie van de zorg (2021)

“De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp leidt tot een vroegtijdiger en snellere inzet van jeugdhulp”

Figuur 4: Organisatie van de zorg II NJI 2021

Preventie

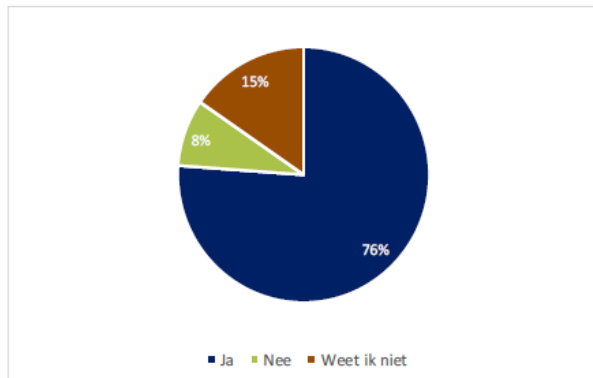
Zowel binnen het beleid van Passend Onderwijs Almere als binnen het OOGO en Beleidsplan Jeugd van de gemeente Almere vormen begrippen als vroegtijdig, preventief, korte lijntjes en afstemming een rode draad als beleidsspeerpunten. De inzet van dit beleid lijkt zijn vruchten af te werpen wat betreft preventie. Daarnaast wordt in het VO-team van Passend Onderwijs Almere een tool ontwikkeld die via leerlinggegevens verzuim vroegtijdiger aan het licht brengt.

In de monitor is terug te zien dat driekwart van de respondenten (76%) invult dat er gezamenlijke aandacht is voor collectieve signalen en preventie.

Preventie (2021)

Is er gezamenlijke aandacht voor preventie door collectieve signalen van kinderen / jongeren bespreekbaar te maken?

Figuur 5: Preventie I, NJI 2021

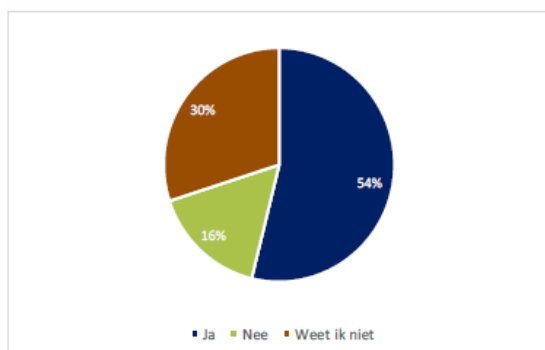
De tweede vraag over preventie luidt: 'is er afstemming tussen scholen en wijkteams/CJG over het inzetten van preventie-activiteiten gericht op kinderen/jongeren en ouders?'

Een krappe meerderheid (54%) vult hier 'ja' in, 16% stelt dat dit niet het geval is en bijna een derde (30%) weet het antwoord op deze vraag niet. Respondenten onderwijs vulden vaker (22%) 'nee' in dan respondenten jeugdhulp. Daar staat tegenover dat respondenten jeugdhulp vaker (34%) 'weet niet' invulden dan respondenten onderwijs (24%).

Mogelijke oorzaken zijn dat preventief aanbod nog niet voldoende bekend is. Voor het PO start de gemeente voor stadsdeel Poort begin schooljaar 21-22 met een invulsessie preventie-matrix. In het VO is preventieve jeugdhulp wel onderdeel van ZAT 2.0.

Preventie (2021)

Is er afstemming tussen scholen en wijkteams / CJG over het inzetten van preventie-activiteiten gericht op kinderen / jongeren en ouders?

Figuur 6: Preventie II, NJI 2021

4. Beoordeling samenwerking

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp wordt door de respondenten beoordeeld met gemiddeld een 6,93. Het cijfer dat het vaakst wordt gegeven is een 7. Gemiddeld oordelen de respondenten iets minder positief dan in 2020, toen het gemiddelde cijfer een 7,26 was.

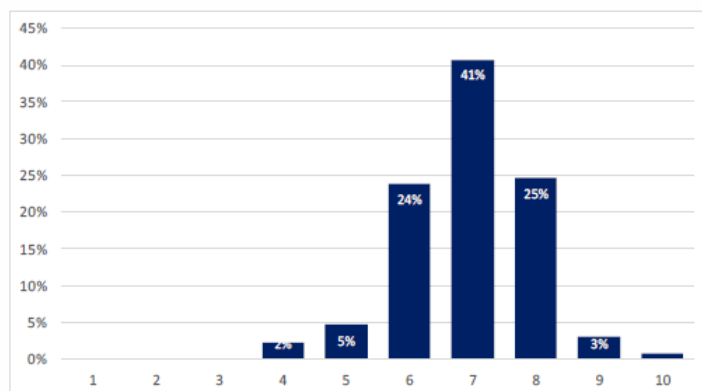
Ook zijn er kleine verschillen tussen PO, VO en jeugdhulp. Respondenten jeugdhulp oordelen gemiddeld iets positiever met een 7 gemiddeld. PO en VO liggen zeer dicht bij elkaar met respectievelijk een gemiddelde van 6,80 en 6,87.

In alle drie de groepen zijn er respondenten die de samenwerking een onvoldoende geven. Bij jeugdhulp geeft afgerond 1% een vier en 1% een vijf. Jeugdhulp is ook de enige groep waar een tien wordt uitgedeeld (afgerond 1%)

Bij onderwijs worden meer onvoldoendes uitgedeeld. Op het PO geeft 5% de samenwerking een 4 en 10% een 5, op het VO worden geen vieren uitgedeeld maar beoordeelt 13% de samenwerking met een 5.

Oordeel samenwerking (2021)

Hoe waardeert u de samenwerking tussen jeugdhulp en het onderwijs waar u deel van uitmaakt? (10= uitmuntend, 1= zeer zwak)

Gemiddelde cijfer: 6,930769

Figuur 7: oordeel samenwerking, NJI 2021

Toelichtingen en open antwoorden

Bij het onderdeel *Oordeel over Samenwerking* konden respondenten twee open vragen invullen.

In de eerste open vraag konden zij aangeven waar ze concrete voorbeelden konden noemen van samenwerking onderwijs en jeugdhulp waar ze trots op zijn.

De woorden 'korte lijnen' werden in deze antwoorden maar liefst negen keer genoemd. Respondenten waren er trots op als verschillende professionals elkaar makkelijk wisten te

vinden en korte lijntjes hadden met andere professionals. Enkele antwoorden die hierover gingen waren:

“De afstemming tussen jeugdarts (JGZ), leerplicht en school gebeurt in het zorg-adviesteam. Daardoor zijn er korte lijnen en kan er snel tot een plan van aanpak komen. Dit kan resulteren dat er sneller hulpverlening ingezet kan worden, uiteraard met toestemming van ouders en leerling.”

“zeer snelle samenwerking met JMW en Sterk in de Klas. Deze medewerkers hebben een zeer korte lijn met leerlingen en bewegen ook door de school. Goed lopend verzuimspreekuur met leerplicht en goed te bereiken GGD partners.”

“Ik geef vanuit een jeugdhulporganisatie preventieve begeleiding aan leerlingen op school, deze worden via school bij mij aangemeld. Hierdoor is er een korte lijn met de docent”.

Ook het begrip ‘laagdrempelig’ wordt zeven keer genoemd. Respondenten waarderen het als ze collega’s makkelijk kunnen bereiken en zo snel stappen kunnen zetten. Zo zegt een respondent bijvoorbeeld:

“Wij zijn trots op met name onze preventieve samenwerking met ‘s Heerenloo; met jeugdhulp bedoel ik ook de hele tijd 's Heerenloo. Door deze nauwe samenwerking kan ‘s Heerenloo snel en laagdrempelig op school en buiten school de juiste hulp inzetten. Met partners in het ZAT hebben we een goede samenwerking met: Fornhese; JGZ; MEE; Vitree; schoolarts en leerplicht en deels politie”

De tweede open vraag was ‘indien u één punt hoger zou geven dan is het volgende verbeterd’

Ook hier werden twee begrippen veel genoemd: kortere ‘wachtlijsten’ en ‘betere communicatie’.

Negen respondenten noemden kortere wachtlijsten of wachttijden als voorwaarde voor een betere samenwerking. Zo stelden respondenten bijvoorbeeld:

“Minder wachttijden, geen aparte bekostiging, onderscheid tussen wat bij onderwijs en wat bij jeugdhulp hoort is immers niet zwart/wit”

“Het tempo waarin de hulp op gang komt. Er zijn zoveel personen, regeltjes, wachtlijsten”

Ook zouden veel respondenten willen dat de communicatie beter verliep. Dit onderwerp werd zeven keer genoemd. Bijvoorbeeld in de volgende bijdragen:

“Het is zeer prettig werken, maar de communicatie is soms nog wat gebrekkig. Ik denk met meer communicatie dat we nog effectiever zouden kunnen zijn. De communicatie is dan met name met mentoren op de VO school, over ondersteuning die ik bied aan leerlingen. Ik denk dat de hoge werkdruk hier een grote rol in speelt. Verder zou het mooi zijn als ik op meer structurele basis de leerlingen die ik ondersteuning bied zou kunnen bespreken met het team op school. Zo ontstaat er betere afstemming en meer maatwerk.”

“Communicatie met school, zeker mbt verzuim. Prioriteit in begeleiding moet bij thuiszitters bijna altijd schoolgang zijn, conform de richtlijnen.”

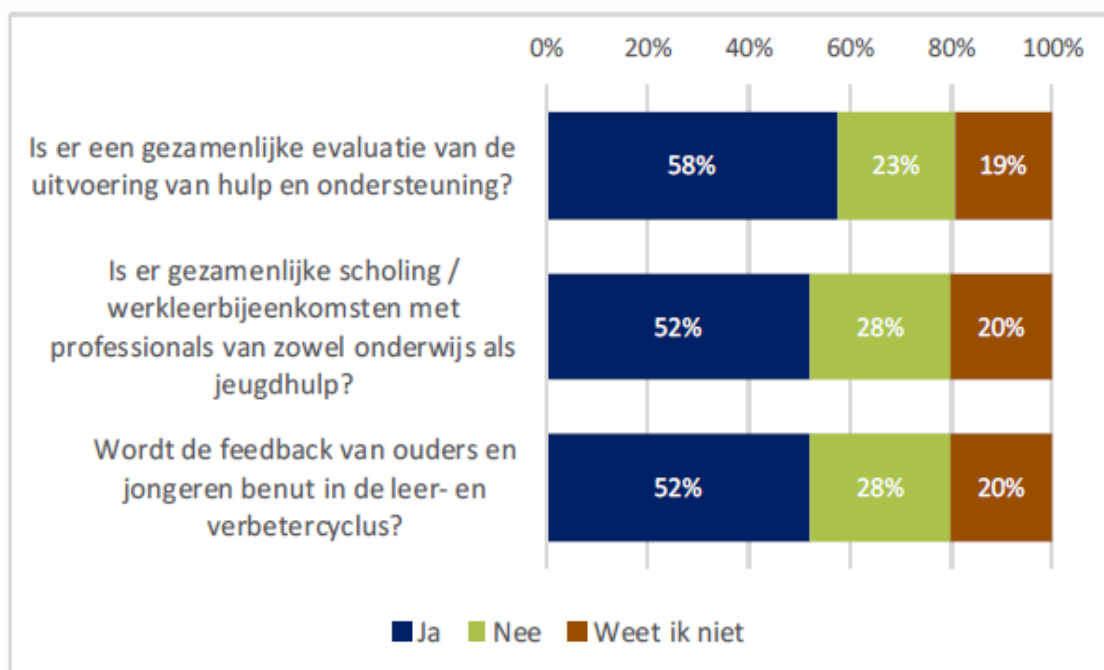
5. Evalueren, leren & ontwikkelen

Tot slot zijn in de monitor vragen gesteld met betrekking tot het gezamenlijk evalueren, leren en ontwikkelen. Op alle drie de vragen geeft een krappe meerderheid aan dat dit het geval is.

Onderwijs scoort in het algemeen positiever dan jeugdhulp op dit onderdeel. Binnen het onderwijs is er een groot verschil tussen PO en VO. Respondenten van het VO zijn een stuk positiever dan respondenten van het PO. Bij de vraag over gezamenlijke evaluatie geeft 88% van het VO aan dat dit het geval is, tegenover slechts 49% van het PO.

Mogelijke oorzaken hiervoor zijn dat de volledige cyclus (Plan-do-check-act) te weinig wordt doorlopen: er zijn wel signalen en er wordt ingeschakeld, maar veel minder teruggevraagd en opgevolgd.

Evalueren, leren en ontwikkelen (2021)

Figuur 8 evalueren, leren en ontwikkelen, NJI 2021

6. Conclusies & Aanbevelingen

Algemene conclusies

Verdeeldheid in de antwoorden

Bij veel vragen verschillen de antwoorden van onderwijs en jeugdhulp sterk van elkaar. Als het om een stelling of een individuele perceptie gaat, dan hoeft dit elkaar niet tegen te spreken. Er is echter ook vaak verdeeldheid in vragen die op het eerste gezicht wél één juist antwoord lijken te hebben:

“nemen ouders standaard deel aan een multidisciplinair casusoverleg (46% ja; 51% nee) ” of “Is er gezamenlijke evaluatie/scholing tussen onderwijs en jeugdhulp” (52% ja, 28% nee, 20% weet niet)

Ook in de beleidsversie komen zulke ogenschijnlijke tegenstellingen voor:

“ Is er een thuiszitterspact gesloten” (50% ja’50% nee)

Daarnaast (maar hier wel mee te maken) vullen veel respondenten op veel vragen de optie ‘weet niet’ in. Dit zijn regelmatig meer dan een kwart van de respondenten.

Aanbeveling:

- Ogenschijnlijke feiten zijn vaak niet zo eenduidig als ze op het eerste gezicht lijken. Soms wordt er bijvoorbeeld net een ander woord gebruikt door de andere organisatie; ken elkaar en spreek elkaars taal kan hierbij helpen (voorbeeld: in Almere wordt het thuiszitterspact het “Stappenplan verzuim” genoemd.
- Betere communicatie binnen en tussen organisaties kan de kennis vergroten. Concreet kan er bijvoorbeeld aan worden gedacht zo weinig mogelijk jargon en afkortingen in externe stukken te zetten en actief na te denken over hoe je de buitenwereld (mensen buiten jouw eigen organisatie) wilt informeren. Passend Onderwijs Almere heeft daarom alle veelgebruikte afkortingen op een centrale plek op de [website](#) gezet.
- De nieuwsbrief van Passend Onderwijs Almere helpt hier graag in mee! Heb je aanvullingen of wil je graag dat Passend Onderwijs Almere bijdraagt aan jouw nieuwsbrief? Mail dan naar nieuwsbrief@passendonderwijs-almere.nl

Respondenten

We zijn tevreden met het aantal respondenten dat de monitor heeft ingevuld en de evenredige spreiding tussen onderwijs en jeugdhulp en tussen PO en VO. Waar de respons tussen 2018 en 2020 (in 2019 was er geen monitor) iets terugliep, is er in 2021 juist sprake van een hogere respons van 130.

Sinds dit jaar is gewerkt met een groep met sleutelfiguren uit verschillende organisaties binnen onderwijs en jeugdhulp die vanuit Passend onderwijs Almere werden meegenomen in het proces van de monitor en zelf hun achterban activeerde. Verder hebben we, daar waar kon, verbeter suggesties gedaan op de vragenlijsten, met als doel dat doelgroepen zich meer herkennen en vragen beter aansluiten. Zo zijn JGZ en leerplicht dit jaar expliciet meegenomen. We hebben met deze sturing een hogere respons beoogd, wat ook behaald is.

De vragenlijst beleid is veel minder ingevuld. Bovendien merkten wij dat er verwarring ontstond wie welke vragenlijst moest invullen. Daarom hebben we besloten om in 2022 alleen de vragenlijst voor de uitvoering uit te zetten.

Aanbeveling

- In 2022 hebben wij het voornemen te blijven werken met de groepen met sleutelfiguren die uitzetten naar hun eigen achterban.

Vormen van Samenwerking

Wat in het onderdeel vormen van samenwerking het meest opvalt is dat kinderen, jongeren en ouders bijna nergens standaard aanwezig zijn bij multidisciplinaire casusoverleggen. Hoewel dit wel op zowel PO als VO een speerpunt in (landelijk én lokaal) beleid is, lijkt het percentage sinds vorig jaar te zijn afgenomen.

Ook geeft een minderheid van de respondenten aan dat zij zicht hebben op het aantal kinderen en jongeren dat zowel ondersteuning op school krijgt als jeugdhulp ontvangt. Hierover komt meer duidelijkheid in de open antwoorden. Respondenten jeugdhulp geven aan dat zij vaak geen overzicht hebben, omdat zij niet bij alle trajecten betrokken zijn en verwachten dat school dit overzicht heeft. De scholen op hun beurt, geven weer aan dat zij afhankelijk zijn van de bereidheid van ouders om ingezette jeugdhulp te melden bij school.

Aanbevelingen

- Organiseer overleg zodanig dat ouders en leerlingen hierbij betrokken worden: overleg met hen in plaats van over hen.
- Vraag actief na (in plaats van af te wachten wat ouders je wel en niet vertellen).
- Standaardiseer de cycli, waarin bepaalde thema's (zorgplicht, meldcode/ meldplicht, etc) op vaste momenten, jaarlijks standaard terugkomt.
- Passend Onderwijs Almere kan jaarlijks een presentatie geven (intern en wellicht ook extern) over de verzamelde data uit verschillende bronnen (NJI-AOJ, doelmatigheid, startgesprekken) en hoe deze kennis en inzichten mee kunnen worden genomen in de rest van het schooljaar.
- Afstemmingsgesprekken: kunnen die nog hierin nog iets bijdragen?
- Investeer in de relatie met ouders, zodat ouders bereid zijn informatie over jeugdhulptrajecten met de school te delen en de school op deze manier een overzicht heeft van de hulp. Dit is ook een duidelijk doel van de verschillende partners in de stad.

Organisatie van de zorg

De respondenten antwoorden in de meeste gevallen redelijk positief over de organisatie van de zorg. Jeugdhulp is over het algemeen wat positiever, maar hier zijn ook hogere percentages die 'weet niet' invullen op bepaalde stellingen.

De enige stelling waar minder dan 50% positief ('ja overal' en 'op de meerderheid van de scholen/jeugdhulp') antwoordde ging over het of het functioneren op school altijd onderdeel uitmaakt van jeugd- en gezinsplannen.

De respondenten vinden dat de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp leidt tot een vroegtijdiger en snellere inzet van jeugdhulp. Ook vindt een meerderheid dat er gezamenlijke aandacht voor preventie is en dat er afstemming is tussen scholen en wijkteams voor preventie-activiteiten. Al waren er bij die laatste stelling weer relatief veel respondenten die niet wisten of dit gebeurde.

Aanbevelingen

- Aan het ZAT, ZOT, ZT, en vergelijkbare overleggen zitten vaste disciplines, al dan niet op afroep en in vaste personen. Een overzicht hiervan (wie zit waar in?) zou helpend zijn om helderheid te krijgen. Dit overzicht zou dan voor iedereen vindbaar moeten zijn en regelmatig worden bijgewerkt.

Beoordeling van de samenwerking

In 2021 waren er meer respondenten dan in 2020, maar ze waren over het algemeen wel wat kritischer. Dat is ook terug te zien in de gemiddelde cijfers die de respondenten gaven. Gemiddeld werd de samenwerking met een 6,93 beoordeeld. Respondenten jeugdhulp waren iets positiever dan respondenten onderwijs.

In de open vragen kwam naar voren dat de respondenten trots zijn op de samenwerking als deze laagdrempelig en met korte lijntjes tot stand komt. Punt voor verbetering van veel respondenten zijn de wachtlijsten en gebrekkige communicatie.

Aanbevelingen

- Investeer in de goede relatie tussen professionals in onderwijs en jeugdhulp. Weet elkaar te vinden zodat er kortere lijntjes kunnen ontstaan en problemen laagdrempelig opgepakt kunnen worden.
- Ga met elkaar om de tafel zitten en inventariseer wat de wensen van eenieder omtrent communicatie is. Wat gaat er al goed en wat kan er verbeterd worden om de communicatie soepeler te laten verlopen? Hierbij moeten we rekening houden met wat haalbaar is: door tekorten in zowel het onderwijs als de jeugdhulp kampen de professionals met hoge werkdruk.

Evalueren, leren & ontwikkelen

Een krappe meerderheid van de respondenten geeft aan dat er gezamenlijk wordt geëvalueerd, geleerd en ontwikkeld. Dat betekent dat ook bijna de helft aangeeft dat dit niet gebeurt of dat ze niet weten of dit gebeurt. Vooral op het PO gebeurt dit relatief weinig.

Aanbevelingen

- Evaluatie samenwerking onderwijs en jeugdhulp als standaard onderdeel van de afstemmingsgesprekken? En als dit al zo is, duidelijk(er) op de placemat zetten?
- Evalueren als onderdeel van het SOP? Met het nieuwe instrument?
- Organiseer gezamenlijke intervisie en professionaliseringsbijeenkomsten gericht op casuïstiek, als sterke motor voor interprofessionele samenwerking en samen leren. Vanuit POA is in schooljaar 20-21 een traject Handelings Gericht SAMEN Werken georganiseerd met een lezingenreeks van HGW-expert Noëlle Pameijer. Dit was expliciet gericht op zowel professionals uit onderwijs en jeugdhulp

- Verzamel op gestructureerde wijze feedback van ouders en kinderen/jongeren, zodat de analyse hiervan als input gebruikt kan worden voor het doorontwikkelen van de samenwerking en afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp. Vanuit Passend Onderwijs Almere wordt een uitvraag voorbereid aan alle ouders in Almere met een kind op voorschool, PO of VO.